

Čís. 203.

»Užitek« pachatelův ve smyslu § 171 tr. z. spočívá v možnosti a vůli nakládati cizí věci movitou jako svou vlastní, aniž by se k pojmu jeho vyžadovalo, by z činu pachatelova mělo po úmyslu jeho nastati rozmnožení jeho jmění, jeho obohacení se.

(Rozh. ze dne 5. června 1920, Kr. II. 39.20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 7. ledna 1920, jímž byl Vladimír S. sprostěn dle § 259 č. 3 tr. ř. obžaloby pro zločin krádeže dle §§ 171, 173, 174 II. a) tr. z., rozsudek v odpor vzatý zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Soud nalézací sprostil obžalovaného Vladimíra S. obžaloby pro zločin krádeže dle §§ 171, 173, 174 II. a) tr. z. jednak proto, že čin obžalovaného nebyl předsevzat pro jeho užitek a že obžalovanému užitek z činu jeho také nevzešel, jednak proto, že předpokládá, že obžalovaný při činu svém nemohl si býti vědom, že spáchal něco trestuhodného. K předpokladu prvnímu přichází soud nalézací z té úvahy, že obžalovaný odcizil zásobárně nádražních dílen státních drah v P. prkna, by jich použito bylo k opravě chlévků, jež právě tak nebyly jeho vlastnictvím, jako jemu ne náleželi králíci a kozy v nich chované. Toto právní pojetí je mylné. K pojmu odnětí pro svůj (pachatelův) užitek ve smyslu § 171 tr. z. stačí odnětí věci z cizího držení za účelem nakládání jí jako vlastní. Užitek pachatelův spočívá v možnosti a vůli nakládati cizí věci movitou jako svou vlastní ve prospěch vlastní nebo cizí, aniž se k pojmu jeho vyžaduje, by z činu pachatelova mělo po úmyslu jeho nastati rozmnožení jeho jmění, jeho obohacení se. Že tedy obžalovaný nezamýšlel prkny z držení dráhy odňatými zbudovati nebo opravit chlévky své a že zvířectvo v nich chované nebylo jeho, je lhostejno pro otázku, odňal-li prkna z držení cizího pro svůj užitek čili nic. Další shora uvedený důvod pro sprostění obžalovaného opírá soud nalézací o předpoklad, že obžalovaný nemohl v tom spatřiti krádež, když prkna patřící státním drahám spotřebuje k opravě chlévků, které jsou rovněž ve vlastnictví těchto drah. Pokud rozsudek motivuje tento svůj předpoklad poukazem na mládí obžalovaného, stačí upozorniti na předpisy §§ 2 lit. d) a 237 tr. z., jež ve spojení se skutečností, že obžalovaný v době činu byl v 16. roce věku svého, samy o sobě zakládají plnou trestní zodpovědnost obžalovaného za činy, jež spáchal v dubnu a v květnu 1919. Další smysl této části odůvodnění rozsudku není jasný, což zmateční stížnost právem vytýká. Rozsudek předpokládá, že chlévky, jež měly býti opraveny prkny odcizenými, jsou právě tak jako dům, ke kterému patří, vlastnictvím státních drah. Patrně však nemá za to, že odnětí prken z držení dráhy za účelem

opravy chlévů téže dráze náležejících vylučuje podřadění činu pod pojem krádeže, jinak by nemělo smyslu, že zřejmě přiznává obžalovanému jen subjektivní beztrestnost z důvodu omylu, neujasniv si, že by byl obžalovaný ve smyslu § 2 lit. e) tr. z. beztrestným, jen kdyby byl mylně (a objektivně nesprávně) měl za to, že králíkářny jsou majetkem státních drah, předpokládaje, že odnětí prken z držení dráhy za účelem opravy králíkáren téže dráze náležejících nespadlo by pod pojem krádeže, že však, zodpovědí-li se otázka poslednější kladně, šlo by na straně obžalovaného jen o omyl právní, totiž neznalost zákazu trestního, již se dle § 3 tr. z. nemůže nikdo omlouvat. Co se týče nadhozené otázky právní, dlužno připustiti, že jednak kvasivlastnická disposiční moc, již si pachatel zjednal tím, že odňal cizí věci movité z držení jiného, nespadá pod pojem jeho užitku ve smyslu § 171 tr. z., má-li jí býti po základním úmyslu odnímajícího užito na zřejmý prospěch majitele věci odňaté, jednak že nelze mluvit o odnětí věci z držby majitelovy, nýbrž jen o trestně irelevantním svémocném použití jejím uvnitř mezi držení majitelova, jestliže činem obviněného nastala změna pouze v umístění věci v mezích dosahu faktické moci majitelovy, čímž arci není ještě negativně vyřízena otázka, nespadá-li snad dle povahy případu čin pod pojem zlomyslného poškození cizího majetku. Pro řešení těchto otázek v případě přítomném bylo tedy především zjistiti, kdo byl vlastníkem a kdo byl v držení chlévků, k jejichž opravě obžalovaný dle předpokladu rozsudku nařiká-
ného odcizil prkna ze zásobárny dílen nádražních. Rozsudek sice vyslovuje, že chlévky jsou jako dům, ku kterému patří, vlastnictvím státních drah. Než stížnost zmatečně právem vytýká, že rozsudek pro tento svůj předpoklad nemá vůbec důvodu a že pro něj spisy opory neposkytují, a že rozsudek neuvážil ani vyhlášky přednosty Odboru pro udržování dráhy, dle níž nájemníkům v domech státních drah je zakázáno zřizovati králíčince, chlévky a t. p., ani zásad práva civilního (§§ 293—297 ob. z. obč.), z nichž by plynulo, že faktum zřízení chlévků na půdě dvorku při domech státních drah samo o sobě, bez dalších zjištění, nemusilo by nutně vésti k předpokladu, že chlévky ty byly rovněž vlastnictvím a v držení státních drah. Poněvadž tedy výrok rozsudku o zmíněném základním skutkovém předpokladu pro rozřešení otázky po vině obžalovaného v obou inkrimovaných případech je stížen zmatečností ve smyslu čísla 5 § 281 tr. ř., bylo rozsudek již z tohoto důvodu zrušiti a věc vrátiti do stolice prvé k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 204.

Les obehnaný příkopem dlužno pokládati za zahájený ve smyslu § 174 II. lit. d) tr. z.

(Rozh. ze dne 10. června 1920, Kr I 197/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Františka L. do rozsudku krajského